

Мотиви

към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания

Причините за изготвянето на проекта на наредба са свързани с постъпилите в началото на учебната 2017/2018 г. в Министерство на здравеопазването редица сигнали от регионалните здравни инспекции, учебни заведения, родители и родителски настоятелства. В сигналите се посочва, че разпоредбата на чл. 3 ал. 4 от Наредба № 10 от 2014 г. води до невъзможност да се спази хорариума по отделните учебни предмети, който е предвиден в Наредба № 4 от 30.11.2015 г. за учебния план (ДВ, бр. 94 от 2015 г.) на Министерство на образованието и науката и затруднява провеждането на учебния процес. Единственият възможен вариант за спазване на посочената разпоредба, който се посочва в сигналите, е да се изготви учебно разписание, в което се преподава един и същ предмет в два последователни часа (блок часове). Негативните страни от сливането на два последователни часа, който се изтъкват в сигналите са, че за един ден трябва да бъдат преподадени и усвоени два нови урока без да има време за възприемане, осмисляне и затвърждаване на материала; учителите трябва да дадат домашни и по двата урока; изпитването в следващите часове ще бъде върху двата урока; през втория час учениците губят интерес и се разсейват; не се осигуряват условия за най-добро усвояване на материала по съответния предмет.

След направената оценка в хода на прилагане на наредбата през първия учебен срок на учебната 2017/2018 г. се установи също така, че с разпоредбата на чл. 3, ал. 4 не е отчетено обстоятелството, че към настоящия момент има ученици, които по силата на § 24 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование довършват обучението си по учебни програми, утвърдени въз основа на изискванията на Наредба № 2 от 2000 г. за учебното съдържание и спрямо тях не биха могли да се приложат изискванията на Наредба № 5 от 2015 г. за общообразователната подготовка, към които препраща посочената разпоредба. По този начин разпоредбата не създава ясни и еднакви критерии, по които да се оценяват всички седмични учебни разписания.

В Закона за предучилищното и училищното образование е дадена свобода на отделните участници – на училищата, на учителите, на родителите, на учениците – сами да вземат решения, да избират, да определят взаимоотношенията си – избор на учебници, разработване на учебни програми, избор на предмети и пр.; предефинирани са видовете

училищна подготовка – общообразователна, разширена, допълнителна, профилирана, професионална, специализирана. В основната степен на образование предметите, изучавани в задължителните учебни часове, както и разпределението на учебното време между тях по класове и етапи са едни и същи за всички видове училища, а в избираемите учебни часове на учебния план може да се осъществява обучение за придобиване на: профилирана подготовка; отраслова и специфична професионална подготовка; разширена подготовка по общообразователни учебни предмети и всички други предмети, които училището може да предложи и отговарящи на интересите на учениците и подкрепящи развитието на заложите им. Разнообразието на училищните учебни планове за гимназиалната степен на образование (профилирано и професионално) е избор на училището и не е възможно да се обхванат всички хипотези на определяне на профилиращи предмети в разпоредбите на Наредба № 10 от 2014 г. Взимайки предвид изложените обстоятелства предлагаме да отпадне ал. 4 на чл. 3 от Наредба № 10 от 2014 г. Считаме, че изискванията в Наредбата ограничаващи броя на учебните часове, които учениците могат да имат в рамките на един учебен ден, както и останалите изисквания на Наредбата са достатъчни за осигуряване на равномерна дневна и седмична натовареност.

С проекта се предлага също така изменение по отношение на максимално допустимия брой на учебните часове за деня, като се разграничават учениците от 1-ви и 2-ри клас, за които се поставя граница до пет учебни часа дневно, и учениците от 3-ти и 4-ти клас, за които се допускат не повече от два дни от седмицата по шест учебни часа. Разграничаването е обусловено от израстването на възраст и придобитите училищни навици. Нарастването на интелектуалния капацитет през първите две години от училищното образование създава предпоставки за увеличаване на броя на часовете, подредени в подходяща последователност за деня, без това да застрашава здравето на децата.

В контекста на все по-интензивното въвеждане на електронното управление и в изпълнение на Стратегическа цел 1 от Стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2014 – 2020 г. се предлага създаването на нов член (чл. 12), който регламентира възможността седмичните разписания да се подават за утвърждаване от директора на РЗИ и по електронен път. Целта е да се повиши ефективността на процеса по съгласуване и да се облекчи взаимодействието между училищната администрация и контролните органи.

Целта на проекта на Наредба е да се премахне съществуващото противоречие между регламентираните изисквания и утвърдените хорариуми по учебните програми и

да се постигне равномерна натовареност на учениците чрез определяне на максималния брой задължителни и избираеми учебни часове дневно. По този начин ще се създадат условия за поддържане на работоспособността и отдалечаване на умората в учебния процес в съответствие с възрастовите особености и физическото и психическо развитие на подрастващите.

За прилагането на измененията и допълненията в Наредбата не са необходими допълнителни финансови и/или други средства.

Очакваните резултати от прилагането на Наредбата са постигане на гъвкавост по отношение изграждане на седмично учебно разписание с по-динамично съдържание и равномерна натовареност в защита на физическото и психично здраве на децата, както и облекчаване на административната процедура чрез въвеждането на възможност за използване на електронна услуга.

След извършен анализ за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделените държави-членки.